

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ННІ ПРАВА І СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
С.М. Шкарлет

«_____» 2020 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників за освітнім ступенем «бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохранна діяльність» на базі освітнього ступеня «молодший спеціаліст»

Затверджено
на засіданні Вченої ради ЧНТУ
Протокол №_____
від „_____” 2020 року

Голова Вченої ради ЧНТУ
_____
Шкарлет С.М.

Вчений секретар Вченої ради ЧНТУ
_____
Олійченко М.І.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ	4
2.1. Перелік питань з дисципліни „Теорія держави і права”	4
2.2. Перелік питань з дисципліни „Конституційне право України”	4
2.3. Перелік питань з дисципліни „Історія держави і права України”	5
2.4. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне право”	6
2.5. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне процесуальне право”	8
2.6. Перелік питань з дисципліни «Трудове право».....	10
2.7. Перелік питань з дисципліни «Адміністративне право».....	13
2.8. Перелік питань з дисципліни «Господарське право».....	14
2.9. Перелік питань з дисципліни «Цивільне процесуальне право».....	17
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ	20
IV СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	21

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1285 від 11.10.2018 р., а також Правил прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2020 році, затверджених Вченою радою ЧНТУ 25 листопада 2019 р., для вступників на продовження навчання для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохранна діяльність» на базі раніше здобутого освітнього ступеня «молодший спеціаліст» проводяться фахові вступні випробування.

Мета конкурсних випробувань – створення рівних можливостей для вступу на навчання за спеціальністю 262 «Правоохранна діяльність» (освітній ступінь бакалавр) на основі перевірки теоретичних знань у галузі права та навичок їх застосування на практиці.

Програма складається з 4 розділів та інтегрує зміст програм навчальних дисциплін з різних галузей права.

У ході конкурсних вступних випробувань абітурієнти повинні продемонструвати **вміння**:

- аналізувати, тлумачити та застосовувати законодавство України з різних галузей права;
- давати кваліфіковану консультацію з питань реалізації громадянами своїх прав і свобод;
- давати оцінку юридичним фактам, вибирати різноманітні правові моделі поведінки суб'єктів, що найбільш повно відповідають їх інтересам;
- аналізувати та тлумачити юридичні норми;
- самостійно систематизувати й застосовувати знання у сфері конституційного, трудового, адміністративного, господарського кримінального, кримінально-процесуального права і т.д.

Програма фахових випробувань складається з поясннювальної записки, переліку питань з навчальних дисциплін, критеріїв оцінки знань абітурієнтів та списку використаної літератури з дисциплін.

ІІ. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ

2.1 Перелік питань з дисципліни «Теорія держави і права»

Основні теорії походження держави і права. Поняття та основні ознаки держави. Типологія держав. Поняття, ознаки, зміст і значення функцій держави. Поняття і види форм державного правління. Форма державного устрою. Поняття і види державно-правового режиму. Механізм держави: поняття, структура, значення. Поняття державного апарату. Орган держави: поняття, ознаки, види. Класифікація державних органів.

Поняття права: ознаки, функції. Поняття і значення принципів права. Правова система: поняття та структура, основні елементи. Правова сім'я як сукупність національних правових систем. Соціальні норми: поняття, сутність, ознаки, класифікація. Норми права: поняття, основні ознаки. Класифікація норм права. Структура норми права: гіпотеза, диспозиція та санкція, їх загальна характеристика.

Поняття форми (джерела) права. Загальна характеристика основних історичних форм права. Нормативний акт основне та найважливіше джерело сучасного права вітчизняної правової системи: ознаки, структурні елементи. Класифікація нормативно-правових актів за юридичною силою. Поняття, суть і види підзаконних нормативних актів.

Законотворчість як діяльність вищих представницьких органів держави. Поняття, основні ознаки та структура системи права. Предмет і метод правового регулювання як основні критерії поділу системи права. Загальна характеристика основних галузей права і законодавства.

Поняття, суть і види систематизації законодавства України. Поняття і основні ознаки правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин. Поняття та основні форми реалізації норм права. Застосування норм права, як специфічна форма його реалізації. Поняття, суть і види тлумачення норм права. Поняття і суть правомірної поведінки особи. Поняття, основні ознаки, класифікація правопорушень. Поняття, основні ознаки і принципи юридичної відповідальності. Поняття і суть презумпції невинуватості як юридична гарантія законності і правопорядку, прав і свобод громадян. Підстави юридичної відповідальності: склад правопорушення, причинний зв'язок, деліктоспороможність (осудність, дієздатність) тощо. Поняття, суть і основні форми і види правового виховання населення: правова пропаганда, правова агітація, правова просвіта, правове навчання і юридичний всеобуч. Поняття правового нігілізму: причини і умови походження, форми і види.

2.2 Перелік питань з дисципліни «Конституційне право України»

Поняття конституційного права України як галузі права, його місце і роль у національній системі права. Предмет і метод конституційно-правового регулювання та їх особливості. Принципи конституційного права України.

Система конституційного права як галузі права. Особливості та види конституційно-правових норм. Поняття та класифікація конституційно-

правових інститутів. Поняття та загальна характеристика конституційно-правових відносин. Юридичні факти у конституційному праві. Джерела конституційного права як галузі права. Конституційно-правова відповіальність та її особливості.

Поняття конституції та її сутність. Форма, структура, класифікація, функції, способи прийняття, конституцій. Порядок внесення змін та доповнень до Конституції України. Конституціоналізм в Україні.

Поняття, засади конституційного ладу і його співвідношення з державним ладом.

Конституційне закріплення форми держави. Державний суверенітет: поняття та елементи. Конституційне закріплення ознак України як правої держави.

Економічні та політичні засади конституційного ладу в Україні. Конституційні принципи культурної та мовної політики. Захист конституційного ладу в Україні.

Основні положення сучасної концепції прав людини та їх відтворення в Конституції України. Громадянство України: поняття, ознаки, принципи, підстави і умови набуття, особливості припинення. Конституційно-правовий статус біженців, осіб, які потребують тимчасового захисту та внутрішньо переміщених осіб.

Права і свободи людини і громадянина, їх співвідношення. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина.

Поняття виборів, виборче право. Поняття та види виборчих систем. Поняття, соціальна функція та види референдумів.

Поняття та загальна характеристика Верховної Ради України. Основи правового статусу народного депутата України. Поняття, склад, порядок формування Кабінету Міністрів України. Конституційний статус Президента України. Конституційно-правові основи судової влади та прокуратури в Україні .

Конституційні основи адміністративно-територіального устрою України.

2.3 Перелік питань з дисципліни «Історія держави і права України»

Наукова періодизація історії держави і права України.

Утворення і розвиток держави з центром у Києві. Теорії походження Київської Русі. Суспільний та державний лад Київської Русі. Джерела та основні риси права Київської Русі. Основні редакції «Руської Правди».

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і Королівства Польського та зміна їх політико-правового становища.

Особливості суспільного устрою. Державний лад.

Судова система на українських землях у XIV – XVI ст. Судова реформа 1564-1566 рр. у Великому Князівстві Литовському.

Джерела та основні риси права Великого Князівства Литовського.

Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.

Організація реєстрового козацтва.

Державницька програма Б. Хмельницького.

Буржуазні реформи II половини XIX ст.

Зміни в політичному ладі України після революції 1905-1907 рр.

Соціально-економічне та політичне становище України напередодні Лютневої (1917 р.) революції. Перемога Лютневої революції. Ліквідація монархії. Початок створення в Україні нових політичних структур.

Тимчасовий уряд та його органи в Україні.

Становлення Української Народної Республіки (УНР), діяльність Центральної Ради. Основний зміст чотирьох універсалів. Конституція УНР 1918 р., її зміст і значення.

Гетьманська держава П. Скоропадського. Державне будівництво Гетьманату.

Українська Народна Республіка часів Директорії.

Становлення і розвиток Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)

Проголошення Української Радянської Республіки. Центральний Виконавчий Комітет Рад. Радянський уряд України - Народний Секретаріат. Радянське державне будівництво у грудні 1917 р. - березні 1918 р. II Всеукраїнський з'їзд Рад. ЦВК Рад України. Народний Секретаріат. Місцеві Ради. Надзвичайні органи Радянської влади. Створення радянського суду. Створення основ радянського права.

ІІІ з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів у Харкові (6-10 березня 1919 р.) - Прийняття Конституції УСРР.

Утворення СРСР. Правові основи входження УСРР до складу Союзу РСР. Конституція СРСР 1924 р.

Кодифікація українського радянського законодавства. Законодавство Союзу РСР та його дія в УСРР.

Конституція УРСР 1937 р. та її декларативний характер. Система органів влади і управління за Конституцією.

Конституція УРСР 1978 р. Перебудова державного апарату згідно з Конституцією.

Демократизація суспільно-політичного життя в Україні у другій половині 80-х рр. Реформа державного апарату.

Декларація про державний суверенітет УРСР від 16 липня 1990р.

Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.

2.4 Перелік питань з дисципліни «Кримінальне право»

Поняття кримінального права. Поняття, структура та тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності, її поняття та ознаки. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності.

Структура Кримінального кодексу України. Диспозиція і санкція статей Особливої частини КК: поняття та види.

Поняття злочину у законі, його ознаки. Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочинів від інших правопорушень. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості. Її значення для кримінальної відповідальності та покарання.

Поняття складу злочину і його значення. Співвідношення понять злочину і складу злочину. Елементи та ознаки складу злочину, їх зміст і органічна єдність. Види складів злочину. Поняття об'єкта злочину та його значення. Класифікація (види) об'єктів злочину, їх значення. Види безпосереднього об'єкта. Поняття предмета злочину та його місце у структурі складу злочину. Відмінність предмета від об'єкта злочину.

Поняття об'єктивної сторони злочину, її обов'язкові та факультативні ознаки. Значення об'єктивної сторони злочину. Поняття та ознаки діяння, його види. Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони злочину: поняття, види та значення. Злочини з матеріальним та формальним складами, значення такого поділу. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення. Види причинного зв'язку. Спосіб, засоби, обставини, місце, час вчинення злочину як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону злочину, їх кримінально-правове значення.

Поняття суб'єкта злочину в кримінальному праві, його види. Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкта. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта злочину. Поняття осудності та її критерії. Поняття неосудності за кримінальним правом та її критерії. Наслідки визнання особи неосудною. Обмежена осудність, її значення. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння, та її обґрунтування. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності.

Поняття суб'єктивної сторони злочину, її ознаки та значення. Поняття вини та її значення. Форми вини у кримінальному праві, їх значення для кваліфікації злочину і призначення покарання. Умисел і його види. Інтелектуальні та вольові ознаки прямого та непрямого умислу. Необережність та її види. Злочинна самовпевненість, її інтелектуальні та вольові ознаки. Відмежування від непрямого умислу. Злочинна недбалість, її об'єктивний і суб'єктивний критерії. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.

Поняття і види стадій вчинення злочину за КК України. Закінчений та незакінчений злочин. Момент закінчення злочинів з матеріальним та формальним складом. Незакінчений злочин, його види. Готовання до злочину, його поняття та види. Відмежування готовання до злочину від виявлення наміру. Замах на злочин, його поняття та види. Відмежування замаху від готовання до злочину. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин.

Поняття співучасті, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників. Форми співучасті. Кримінальна відповідальність співучасників, її підстави та межі.

Соціальна та юридична характеристика повторності, сукупності та рецидиву злочинів. Поняття та види одиничного злочину. Повторність злочинів, її ознаки та види. Сукупність злочинів, її ознаки та види.

Відмежування сукупності злочинів від одиничного злочину, повторності злочинів та конкуренції норм. Рецидив злочинів, його ознаки та види. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів.

Поняття, передумови, підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності та його наслідки.

Ознаки та мета покарання, їх визначення за Кримінальним кодексом України. Поняття, ознаки і значення системи покарань за кримінальним законом. Види покарань.

Судимість, її поняття та значення. Підстава виникнення судимості. Строк, протягом якого особа визнається такою, що має судимість. Правові наслідки судимості.

Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстави їх застосування. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру та умови їх застосування. Примусове лікування. Підстава застосування та порядок здійснення примусового лікування. Особи, до яких застосовується примусове лікування.

2.5 Перелік питань з дисципліни «Кримінальне процесуальне право»

Кримінальне процесуальне право України. Його джерела, структура.

Система кримінального процесуального права України.

Кримінальні процесуальні норми. Їх види і структура.

Кримінальна процесуальна діяльність і кримінальні процесуальні відносини. Система кримінального процесу. Стадії кримінального процесу. Завдання кримінального процесу.

Система і загальна характеристика зasad кримінального провадження.

Поняття суб'єктів кримінального провадження та їх класифікація. Здійснення правосуддя судом. Склад суду. Підсудність та її види. Сторона обвинувачення. Прокурор та його процесуальний статус.

Призначення та заміна прокурора. Органи досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків. Керівник органу досудового розслідування та його процесуальний статус. Слідчий органу досудового розслідування та його процесуальний статус. Оперативні підрозділи та співробітники оперативних підрозділів. Їх процесуальний статус.

Сторона захисту. Підозрюваний та його процесуальний статус. Обвинувачений (підсудний) та його процесуальний статус. Виправданий, засуджений та їх процесуальний статус. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого, його процесуальний статус. Захисник. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Процесуальний статус захисника. Залучення захисника. Обов'язкова участь захисника. Відмова від захисника, його заміна.

Потерпілий, його залучення до провадження. Процесуальний статус потерпілого. Представник, законний представник потерпілого, його процесуальний статус.

Інші учасники кримінального провадження.

Відводи. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні. Наслідки відводу слідчого судді, судді. Підстави для відводу прокурора, слідчого. Підстави для відводу захисника, представника. Підстави для відводу спеціаліста, перекладача, експерта, секретаря судового засідання. Заява про відвід та порядок вирішення питання про відвід.

Поняття та види доказів. Належність і допустимість/недопустимість доказів. Визнання доказів недопустимими. Преюдиція щодо допустимості доказів. Класифікація доказів: первинні та похідні, особисті та речові, прямі та непрямі, обвинувальні та виправдувальні.

Предмет доказування та його види. Предмет обвинувачення та склад злочину. Межі доказування. Поняття доказування та його структура. Версії та їх роль в процесі доказування. Збирання доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Обов'язок доказування.

Показання як вид доказів. Суб'єкти показань. Предмет показань підозрюваного, обвинуваченого (підсудного), свідка, потерпілого, експерта. Процесуальний порядок отримання показань.

Поняття та види речових доказів.

Поняття та види документів. Документ як речовий доказ.

Процесуальний порядок надання документів.

Поняття висновку експерта. Залучення експерта особою та доручення про проведення експертизи слідчим суддею чи судом. Форма та зміст висновку експерта.

Поняття, значення та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Поняття, значення та види запобіжних заходів. Мета, підстави і обставини, що враховуються при обранні запобіжних заходів.

Поняття та види затримання без ухвали слідчого судді, суду. Поняття, підстави та порядок затримання уповноваженою службовою особою. Момент та строки затримання без ухвали слідчого судді, суду. Поняття, значення і завдання досудового розслідування. Форми досудового розслідування. Суб'єкти досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Взаємодія органів розслідування. Строки досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Поняття, значення та види слідчих (розшукових) дій. Співвідношення слідчих і розшукових дій. Співвідношення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.

Підстави проведення експертизи. Обов'язкове проведення експертизи. Порядок залучення експерта стороною обвинувачення та стороною захисту. Отримання зразків для експертизи.

Поняття, особливості та види негласних слідчих (розшукових) дій.

Негласні слідчі і негласні розшукові дії. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії, суб'єкти, уповноважені на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Поняття, ознаки, значення та випадки повідомлення про підозру. Зміст, вручення та зміна повідомлення про підозру.

Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування.

Загальні положення продовження строку досудового розслідування.

Поняття та форми закінчення досудового розслідування.

Підстави та порядок закриття кримінального провадження з реабілітуючих (віправувальних), нереабілітуючих (обвинувальних) та нейтральних (процесуальних) підстав.

Відкриття матеріалів досудового розслідування іншої стороні. Підстави та порядок складання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного, медичного характеру і надання стороні захисту його копії та копії реєстру матеріалів досудового розслідування.

2.6 Перелік питань з дисципліни «Трудове право»

Право людини на працю, його зміст та значення в системі прав людини. Поняття трудового права як галузі права. Місце трудового права в системі права. Суспільні відносини, що становлять предмет регулювання трудового права. Функції трудового права. Метод правового регулювання трудових відносин. Державно-нормативний метод регулювання трудових відносин. Локальний метод регулювання трудових відносин.

Поняття джерел трудового права України, форми їх вираження. Класифікація джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України: загальна характеристика. Закони та підзаконні нормативно-правові акти як джерела трудового права. Акти соціального партнерства: генеральна, галузева та регіональні угоди, колективні договори підприємств, установ та організацій. Локальні нормативно-правові акти: поняття, види, особливості. Міжнародно-правові акти про працю як джерела трудового права.

Поняття, види і значення основних принципів трудового права. Значення основних принципів трудового права. Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин.

Поняття та види суб'єктів трудового права. Правовий статус працівника. Правовий статус роботодавця. Трудові колективи. Професійні спілки.

Законодавство про зайнятість населення. Поняття зайнятості. Право громадян на зайнятість і його гарантії.

Принципи та мета, основні напрями державної політики у сфері зайнятості населення. Реалізація державної політики у сфері зайнятості населення. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції: правовий статус,

завдання та функції.

Статус безробітного. Права та обов'язки зареєстрованих безробітних. Припинення реєстрації безробітного. Підходяча робота для безробітного.

Поняття колективного договору як угоди про реалізацію конституційного права трудових колективів брати участь у вирішенні питань виробництва, організації та покращення умов праці і побуту. Види колективних договорів і угод.

Правове регулювання колективних договорів (угод). Порядок ведення переговорів і укладення колективних договорів в Україні. Сторони колективного договору. Зміст колективного договору (угоди). Перевірка виконання колективних договорів. Види відповідальності за порушення колективних договорів.

Поняття трудового договору. Види трудових договорів. Відмінності трудових договорів від цивільно-правових угод про працю. Сторони трудового договору. Форма трудового договору. Зміст трудового договору. Порядок укладення трудового договору.

Контракт – особлива форма трудового договору. Трудовий договір про сумісництво. Суміщення професій і посад. Трудовий договір про сезонну роботу. Трудовий договір про тимчасову роботу. Трудовий договір про надомну роботу.

Переведення на іншу роботу як один з видів зміни умов трудового договору. Переміщення на інше робоче місце як один з видів зміни умов трудового договору. Зміна істотних умов праці.

Загальні підстави припинення трудового договору. Порядок припинення трудового договору. Загальні гарантії при звільненні працівників. Оформлення звільнення і проведення розрахунку.

Відсторонення від роботи і його відмінність від припинення трудового договору. Припинення трудового договору, укладеного на невизначений строк з ініціативи працівника. Припинення строкового трудового договору з ініціативи працівника.

Розірвання трудового договору з ініціативи суду як третьої особи. Загальні та додаткові підстави для розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.

Поняття робочого часу і його нормальна тривалість. П'ятиденний і шестиidenний робочий тиждень та тривалість щоденної роботи. Скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий час.

Поняття та сутність надурочних робіт. Режими робочого часу. Ненормований робочий день. Робота в режимі гнучкого робочого часу. Режим з ваxтовим методом організації робіт. Чергування на підприємствах, в установах, організаціях.

Поняття часу відпочинку. Види часу відпочинку. Перерви протягом робочого дня (zmіни). Щоденний відпочинок (міжзмінна перерва). Вихідні дні (щотижневий відпочинок). Свяtkovi i неробочі дні. Відпустки як різновид часу відпочинку.

Поняття оплати праці та заробітної плати. Структура і функції заробітної плати. Сфери регулювання оплати праці. Організація оплати праці на

підприємствах. Тарифна система та її елементи. Системи оплати праці. Почасова система оплати праці. Відрядна система оплати праці. Поняття гарантійних і компенсаційних виплат.

Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Правова основа регулювання питань трудової дисципліни. Трудовий розпорядок на підприємствах, в установах і організаціях та його правове регулювання. Заохочення за успіхи в роботі як метод забезпечення дисципліни праці. Порядок застосування заохочень. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни.

Поняття дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування. Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності. Склад дисциплінарного проступку. Загальна дисциплінарна відповідальність. Спеціальна дисциплінарна відповідальність.

Поняття, загальна характеристика, підстави та умови матеріальної відповідальності сторін трудового договору. Підстави та умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну майну роботодавця. Види матеріальної відповідальності працівників. Обмежена матеріальна відповідальність працівників. Повна матеріальна відповідальність працівників. Категорії осіб, з якими укладається договір про повну матеріальну відповідальність. Правове регулювання колективної (бригадної) матеріальної відповідальності.

Поняття охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх та осіб з інвалідністю. Організація охорони праці працівників на підприємстві. Державне управління охороною праці працівників. Правовий статус служби охорони праці на підприємстві. Відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці.

Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, в установах і організаціях. Відшкодування шкоди, заподіяної працівників каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків.

Поняття нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Основні види нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Система органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Самозахист працівниками своїх трудових прав.

Поняття індивідуального трудового спору. Причини виникнення індивідуальних трудових спорів. Комісії по трудових спорах. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів у судах.

Поняття і предмет колективного трудового спору (конфлікту.) Сторони колективного трудового спору. Порядок утворення і вирішення колективного трудового спору примирною комісією. Національна служба посередництва і примирення та її взаємодія із сторонами колективного трудового спору.

Конституційне право на страйк працівників для захисту своїх економічних і соціальних інтересів. Визнання страйку незаконним. Наслідки участі працівників у страйку. Відповідальність за організацію страйку, визнаного судом незаконним.

2.7 Перелік питань з дисципліни «Адміністративне право»

Предмет правового регулювання адміністративного права. Особливості предмета правового регулювання адміністративного права на сучасному етапі. Поняття методів правового регулювання адміністративного права, їх види та способи реалізації. Поняття адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права. Система адміністративного права. Особливості побудови системи адміністративного права.

Поняття джерел адміністративного права. Підстави класифікації джерел адміністративного права. Конституція України – основне джерело адміністративного права. Кодифіковані акти як джерела права. Проблеми застосування підзаконних правових актів як джерел пізнання в адміністративному праві.

Поняття норм адміністративного права. Загальні та спеціальні ознаки адміністративно-правових норм. Структура норм адміністративного права: гіпотеза, диспозиція, санкція та заохочення. Види заохочень в адміністративному праві. Види адміністративних норм. Взаємодія норм адміністративного права з нормами інших галузей права.

Поняття адміністративних правовідносин, їх загальні та специфічні ознаки. Підстави класифікації та види адміністративних правовідносин. Структура адміністративних правовідносин. Проблеми визначення об'єкта адміністративного правового відношення. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

Поняття і ознаки суб'єктів адміністративного права. Класифікація суб'єктів адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус іноземців і біженців. Правове регулювання права притулку – гарантія захисту прав іноземців в Україні. Підприємства і установи – колективні суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Особливості адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування.

Загальна характеристика органів виконавчої влади як суб'єктів адміністративного права. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Правове становище Кабінету Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.

Поняття форм державного управління. Класифікація форм державного управління, правові та неправові форми державного управління. Особливості, ознаки адміністративних договорів як форм управлінської діяльності.

Поняття правових актів державного управління та їх юридичне значення. Вимоги до актів державного управління та наслідки їх недотримання. Класифікація актів державного управління. Нормативні та індивідуальні акти управління. Адміністративний договір як форма державного управління: ознаки, суб'єктний склад, особливості правового регулювання та сфера застосування.

Поняття адміністративно-правових методів та їх класифікація. Поняття

та види заходів попередження адміністративних правопорушень. Особливості застосування вогнепальної зброї. Адміністративне затримання громадян. Поняття та особливості державного примусу. Класифікація та загальна характеристика заходів адміністративного примусу. Поняття та види адміністративних стягнень за законодавством України.

Поняття та склад адміністративного правопорушення. Об'єкт адміністративного правопорушення, його види та значення для адміністративно-правової кваліфікації. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення, прояви та ознаки об'єктивної сторони протиправних адміністративно-караних діянь. Суб'єкт адміністративного правопорушення, ознаки суб'єктів. Вина – основна ознака суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення

Поняття та риси адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Вчинення адміністративного проступку умисно. Вчинення адміністративного проступку з необережності. Вік, з якого настає адміністративна відповідальність.

Обставини, які виключають адміністративну відповідальність: а) крайня необхідність; б) необхідна оборона; в) неосудність. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення. Порядок та строки притягнення до адміністративної відповідальності. Проблеми відшкодування шкоди внаслідок незаконного притягнення до адміністративної відповідальності.

Адміністративні правопорушення, що посягають на трудові права громадян та здоров'я населення. Характеристика та суспільна шкідливість правопорушень, що посягають на власність. Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, пам'ятників історії та культури: ознаки та види. Адміністративні правопорушення в галузі сільського господарства та ветеринарії, їх значення. Поняття та специфіка адміністративних правопорушення на транспорті. Значення та проблеми застосування заходів адміністративної відповідальності за правопорушення проти громадського порядку. Адміністративні правопорушення, що посягають на порядок управління. Поняття та засади адміністративної відповідальності за порушення виборчих прав.

2.8 Перелік питань з дисципліни «Господарське право»

Загальні положення господарського права. Поняття господарського права як галузі права. Господарська діяльність: поняття та види. Поняття, ознаки та учасники господарських правовідносин. Методи господарсько-правового регулювання.

Суб'єкти господарських правовідносин. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання. Поняття майна суб'єктів господарювання його склад та джерела формування. Права та обов'язки суб'єкта господарювання. Утворення та припинення суб'єкта господарювання. Установчі документи суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Форми, методи державного керівництва економікою.

Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності Поняття та місце проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок проведення державної реєстрації фізичної особи –підприємця. Порядок проведення державної реєстрації юридичної особи. Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця.

Ліцензування господарської діяльності Поняття ліцензії та види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензії суб'єктом господарювання. Підстави та порядок переоформлення ліцензії. Підстави та порядок анулювання ліцензії.

Правові основи технічного регулювання Правове регулювання діяльності у сфері технічного регулювання, у тому числі оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Процедура проведення оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Здійснення державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції.

Правове становище підприємств Поняття, види та організаційно-правові форми підприємств. Казенні підприємства їх види та порядок створення. Особливості правового становища державних унітарних підприємств. Благодійні та інші неприбуткові організації у сфері господарювання.

Правове становище господарських товариств Поняття та види господарських товариств. Правове становище акціонерних товариств. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ). Правове становище повного та командитного товариства.

Правове регулювання господарських об'єднань Поняття та ознаки об'єднань підприємств. Види об'єднань підприємств, їх організаційно-правові форми. Органи управління об'єднань підприємств. Майнові відносини в об'єднаннях підприємств.

Господарські зобов'язання Поняття, види та підстави виникнення господарських зобов'язань. Виконання та забезпечення виконання господарських зобов'язань. Соціально-комунальні та публічні зобов'язання суб'єктів господарювання. Припинення та недійсність господарських зобов'язань.

Господарський договір. Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів. Порядок укладання господарських договорів. Умови та порядок здійснення державних закупівель. Порядок проведення відкритих торгів при здійсненні державних закупівель. Державне регулювання та контроль у сфері державних закупівель.

Господарсько-правова відповідальність Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Підстава та склад господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правових санкцій. Адміністративно-господарські санкції.

Правове регулювання цін та ціноутворення Поняття, функції, види та характеристика ціни. Характеристика державних фіксованих і регульованих цін і порядок їх установлення. Відповідальність за порушення законодавства про ціни та ціноутворення.

Правові засади захисту економічної конкуренції Поняття монопольного становища на ринку та зловживання ним. Монопольне становище суб'єкта господарювання. Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання, зловживання монопольним становищем на ринку. Види монопольних зловживань. Розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Правове регулювання господарсько-торгівельної діяльності. Поняття та види господарсько-торгівельної діяльності. Об'єкти та суб'єкти господарсько-торгівельної діяльності. Матеріально-технічне постачання та збут, як форма господарсько-торговельної діяльності.

Правове регулювання біржової торгівлі. Поняття, ознаки та види бірж. Правове становище товарної біржі: порядок створення, функції. Правовий статус товарної біржі: поняття, права та обов'язки.

Правовий статус фонової біржі: поняття, порядок створення та припинення діяльності.

Правове регулювання оренди та лізингу у сфері господарювання Поняття оренди та лізингу, їх порівняльна характеристика. Об'єкти та суб'єкти лізингу. Види та форми лізингу. Порядок проведення конкурсу на право укладання договорів оренди державного майна. Порядок укладання договорів оренди (простий, складний).

Правові засади приватизації державного та комунального майна Поняття та цілі приватизації майна. Державна програма приватизації: призначення, зміст, порядок і форма затвердження. Об'єкти приватизації. Державні органи приватизації, їх основні повноваження. Етапи приватизації державного майна.

Правове регулювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання Поняття та види фінансової діяльності. Банківська діяльність: поняття, загальна характеристика. Страхування у сфері господарювання. Аудиторська діяльність як вид підприємницької діяльності, загальна характеристика.

Правове регулювання транспортної діяльності Правове регулювання транспортної діяльності. Суб'єкти господарської діяльності в транспортній сфері, їх види, права та обов'язки. Договори з організації вантажних перевезень.

Правове регулювання комерційного посередництва (агентських відносин) Поняття, ознаки та суб'єкти комерційного посередництва. Агентський договір та його зміст. Брокерська діяльність. Припинення агентського договору та відповідальність за його порушення.

Правове регулювання комерційної концесії Поняття комерційної концесії. Порядок укладання та реєстрація договору комерційної концесії. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії. Припинення договору комерційної концесії.

Концесійна діяльність в Україні

Поняття та ознаки концесійної діяльності в Україні. Концесійний договір. Припинення діяльності державного або комунального підприємства, майно якого передається в концесію та передача об'єкта концесії.

Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. Поняття та види інвестицій. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Види та

форми інвестиційної діяльності. Поняття інноваційного інвестування.

Правове регулювання спеціальних режимів господарської діяльності. Поняття та характеристика вільних економічних зон. Види спеціальних режимів господарювання. Порядок створення та ліквідація спеціальних вільних економічних зон. Управління спеціальними (вільними) економічними зонами.

Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Поняття, види та принципи зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності їх права та обов'язки. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Правове регулювання неплатоспроможності та банкрутства. Поняття та суб'єкти банкрутства. Провадження у справах про банкрутство. Черговість задоволення претензій кредиторів. Наслідки визнання боржника банкрутом.

Правовий захист прав та інтересів суб'єктів господарювання. Поняття та види захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання. Досудове врегулювання господарських спорів.

2.9. Перелік питань з дисципліни «Цивільне процесуальне право»

Поняття, предмет, метод і система цивільного процесуального права. Джерела цивільного процесуального права. Верховенство права та законодавство, відповідно до якого суд вирішує справи. Загальні засади судочинства закріплені в Конституції України та принципи організації правосуддя закріплені в Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Поняття, значення і класифікація принципів цивільного процесуального права.

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація. Поняття та загальна характеристика учасників справи за ЦПК України. Поняття, загальна характеристика інших учасників цивільного процесу: помічника судді, секретаря судового засідання, судового розпорядника, свідка, експерта з питань права, перекладача, спеціаліста за ЦПК України.

Загальна характеристика сторін: поняття, їх види та характерні ознаки. Поняття позивача та його загальна характеристика. Загальна характеристика відповідача та процесуальні засоби, що забезпечують захист інтересів (відзив, заперечення проти позову, пред'явлення зустрічного позову).

Поняття, види та характерні ознаки третіх осіб в цивільному процесі та відмежування їх від третіх осіб в цивільному праві. Характеристика третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору та особливості подання ними позову, відмежування їх від позивачів. Характеристика третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору та відмежування їх від третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.

Представники в суді: особи, які можуть бути представниками в суді (поняття, підстави (документи), повноваження).

Поняття цивільної юрисдикції та її види (предметна та суб'єктна; інстанційна; територіальна). Предметна та суб'єктна юрисдикція: справи, що відносяться до юрисдикції загальних судів. Поняття цивільного судочинства та загальна характеристика його видів (наказного, позовного, окремого). Стадії цивільного процесу та їх загальна характеристика.

Територіальна юрисдикція (підсудність) та її види (підсудність справ, у яких однією зі сторін є суд або суддя; підсудність справ за місцем проживання (місцезнаходженням) відповідача; підсудність справ за вибором позивача; підсудність справ за участю громадян України, якщо обидві сторони проживають за її межами; виключна підсудність).

Поняття, види та підвідомчість третейських судів як органів цивільної юрисдикції.

Поняття, види та загальна характеристика судових витрат в цивільному процесі. Судовий збір (поняття, розмір, порядок сплати) в цивільному процесі.

Поняття судових доказів та засобів доказування за ЦПК України (письмові, речові, електронні докази; висновки експертів, висновок експерта у галузі права; показання свідків). Поняття судового доказування та основні правила доказування (належність доказів, допустимість доказів, достовірність доказів, достатність доказів, обов'язок доказування, подання (витребування) доказів, дослідження доказів, оцінка доказів). Підстави звільнення від доказування за ЦПК України.

Поняття, види заходів процесуального примусу (попередження; видалення із залу судового засідання; тимчасове вилучення доказів для дослідження судом; привід; штраф) та їх характеристика за ЦПК України.

Правова характеристика наказного провадження за ЦПК України.

Правова характеристика позовного провадження за ЦПК України. Призначення, характерні ознаки та категорія справ, яка вирішується в порядку загального позовного провадження за ЦПК України. Призначення, характерні ознаки та категорія справ, яка вирішується в порядку спрошеноого позовного провадження за ЦПК України. Підстави та процесуальні наслідки відкриття провадження у справі. Підстави та процесуальні наслідки відмови у відкритті провадження у справі. Підготовче провадження, в т.ч. мета, строк, порядок проведення та судові рішення підготовчого засідання. Розгляд справи по суті (загальні положення; відкриття розгляду справи по суті; з'ясування обставин справи та дослідження доказів; судові дебати та ухвалення рішення). Правова характеристика заочного провадження за ЦПК України.

Правова характеристика окремого провадження за ЦПК України.

Поняття і види судових рішень (ухвали, рішення (заочне, додаткове), судовий наказ, постанови). Вимоги, яким має задовольняти судове рішення за ЦПК України. Набрання рішенням законної сили та наслідки законної сили судового рішення за ЦПК України. Ухвали суду першої інстанції за ЦПК України (поняття, види, порядок постановлення та особливості оскарження).

Поняття і загальна характеристика апеляційного провадження за ЦПК України.

Поняття і загальна характеристика касаційного провадження за ЦПК України.

Поняття і загальна характеристика провадження у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами за ЦПК України.

Правова характеристика виконавчого провадження як завершальної стадії цивільного провадження.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Фахове вступне тестування проводиться згідно з Правилами прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2020 році, затвердженими Вченуою радою ЧНТУ 25 листопада 2019 р, з метою перевірки знань та визначення рівня фахової підготовки вступника.

Вступники, які мають диплом молодшого спеціаліста зі спеціальностей, мають можливість вступити на споріднену спеціальність бакалавра за скороченими термінами підготовки. Такі вступники зараховуються за результатами фахового випробування у вигляді тестування. Тестовий білет складається з 20 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 10 балів. Результати фахового вступного випробування оцінюються в балах за шкалою від 100 до 200 балів. Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 125 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Конкурсний відбір проводиться на вакантні місця ліцензійного обсягу. В разі, коли на одне місце претендують декілька вступників з однаковим результатом іспиту, приймальна комісія враховує середній бал додатку до диплому молодшого спеціаліста.

IV СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Грищук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл. – К.: Видав. Дім. „Ін Юре”, 2006. –528с.
2. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник. (Ю. В. Александров, В. І. Антипов, М.В. Володько та ін.) Вид. 3-тє, переробл. та допов./ За заг. ред. М. І. Мельника, В.А. Клименка.- К.: Юридична думка, 2005.- 352 с.
3. Кримінальний кодекс України: Особлива частина: Науково-практичний коментар / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — Київ— Харків: Юрінком Інтер-Право, 2003. — 516 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одіссей, 2013. – 1104 с.
6. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР, 1996, № 30, ст. 141.
7. Бойко І. Держава і право Гетьманщини. Навч. посібник.Львів, 2000.
8. Бойко І. Й. Державний лад і право Київської Русі. Текст лекцій. Львів,2004.
9. Годованець В. Ф. Конституційне право України: навч. посібник. К.: МАУП, 2005, 360 с.
10. Грищук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл. К.: Видав. Дім. „Ін Юре”, 2006. –528с.
11. Гунчак Т. Україна в першій половині ХХ ст.: Нариси політичної історії. К., 1993.
12. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
13. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
14. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Вайте, 2015. 392 с.
15. Заруба В. М. Держава і право Київської та Галицько-Волинської Русі (Кінець VIII ст. – початок XIV ст.): Навчальний посібник. Київ, 2007.
16. Іванов В.М. Історія держави і права України. – К.,2007.
17. Історія держави і права України. У 2 т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина. К.: Ін Юре, 2000.
18. Кельман М. С., Мурашин А. Г. Общая теория государства и права: Учебник. К.: Кондор, 2006. 477 с.

19. Конституційне право України: опорний навчально-методичний інтерактивний комплекс / За заг. ред. Т.В. Кухтик, Краматорськ: ДІТМ МНТУ ім..Ю. Бугая, 2009, 251 с.
20. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навчальний посібник. Вид. 4-те, виправл. та доповн. К.: Атіка, 2006. 568 с.
21. Кравчук М.В. Теорія держави і права : (опорні конспекти) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 523 с.
22. Кульчицький В. Державний лад і право в Галичині в другій половині XIX – на початку ХХ ст. Львів, 1965.
23. Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України. К., 2008.
24. Музиченко П. Історія держави і права України: Навч. посіб. К., 2000.
25. Орленко В.І. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспитів. К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. 152 с.
26. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В.Л. Федоренка. К.: Алетра; КНТ; Центр учб. л-ри, 2010. 432 с.
27. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебни. Х. : Эспада, 2007. 840 с.
28. Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2008. 632 с.
29. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахівців з інформ. безпеки / за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 332 с.
30. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до держ. іспитів / за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змінене. Х. : Право, 2016. 198 с.
31. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. К.: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
32. Терлюк І.Я. Історія держави і права України. К., 2011.
33. Чущенко В.І., Заяць І.Я. Конституційне право України: Підручник. К.: Видавничий Дім “Ін Юрe”, 2007. 488 с.
34. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. К.: “Освіта України”, 2010. 592 с.
35. Бірюкова А. Г. Трудове право та трудове законодавство: проблеми співвідношення : монографія. Харків : Панов А. М., 2016. 401 с.
36. Іванов Ю. Ф. Трудове право України : навч. посіб. Київ : Алерта : Правова єдність, 2016. 222 с.
37. Іншин М. І. Трудове право України : підручник. Х. : Диса плюс, 2014. 499 с.
38. Трудове право України : академ. курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 5-те вид., переробл. та допов. К. : Ін Юрe, 2014. 548 с.
39. Трудове право України : підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко та ін. 5-те вид., допов. Харків : Право, 2014. 757 с.

40. Трудове право України : підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 593 с.
41. Трудове право України : навч. посіб. / В. О. Кучер та ін. ; за заг. ред. В. О. Кучера ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 563 с.
42. Трудове право України : навч. посіб. / О. І. Кисельова, Т. А. Кобзєва ; Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. 308 с.
43. Трудове право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-е вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2017. 557 с.
44. Трудове право України : практикум / Можайкіна О. С. 2-ге вид., перероб. і допов. Луцьк : Годяк Ж. В. : Волиньполіграф, 2017. 385 с.
45. Трудове право України: підручник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр проблем імплементації європ. соц. права, Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Нац. ун-т "Остроз. акад." ; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. 2-ге вид., стер. Київ : Юрінком Інтер : Буква Закону, 2018. 593 с.
46. Трудове право України: навч. посіб. / Костюченко О. Є.; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДВС України, 2018. 318 с.
47. Господарське право: навч. посіб. для підгот. до іспитів / В.С.Мілаш. – 4-те вид., змін. –Харків: Право, 2017. –328 с.
48. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (станом на 01.10.2019) // Відомості Верховної Ради України . –2003. –№ 18, № 19-20, № 21-22. –144 с.
49. Жорнокуй Ю.М., Гетманець О.П., Шуміло О.М. Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч.; за заг. ред. О.Гетманець, Ю.Жорнокуя, О.Шуміла –К.: Хай-Тек Прес, 2013. –400 с.
50. Задихайло Д.В., Пашков В.М., Бойчук Р.П. та ін. Господарське право: підручник / за заг. ред. Д.В.Задихайла, В.М.Пашкова. –Х.: Право, 2012. –696 с.
51. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін. ; за заг. ред. В. К. Мамутова.– К.: Юрінком Ін-тер, 2014. -688 с.
52. Несинова С.В., Воронко В.С., Чебикіна Т.С. Господарське право України. Навч. посіб. / за заг. ред. С.В.Несинової. –К.: Центр учебової літератури, 2012. –564 с.
53. Судова практика з питань господарського права / упоряд.: В.І.Борисова [та ін.]. –Х.: Право, 2012. –432 с.
54. Щербина В.С. Господарське право України: підручник: В.С.Щербина. –К.: Юрінком Інтер, 2013. –640 с.
55. Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар : у 2 т. Том 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. –
56. Х. : Право, 2012. – 768 с.
57. Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар : у 2 т. Том 2 / Є. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дъомін та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 664 с.

58. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.

59. Кримінальне процесуальне право України: навч. посіб. / [Беляєва Катерина Володимирівна та ін.]; за ред. проф. В. Г. Гончаренка та В. А. Колесника; Акад. адвокатури України. – К. : Юстініан, 2014. – 573 с.

60. Лобойко Л. М. Кримінальний процес: Навчальний посібник / Л. М. Лобойко, О. А. Банчук. – К. : Вайте, 2014. – 280 с.

61. Лобойко Л. М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006-2011 роки). Частина 1. Загальні положення і досудове провадження: монографія. – К. : Істина, 2012. – 288 с.

62. Молдован А. В. Кримінальний процес України : Навч. посіб. / А. В. Молдован, С. М. Мельник . – К. : Центр учебової літератури, 2013. – 368 с.

63. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації.

64. Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. –704с.

65. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. 4-е видання / За редакцією В.Ф. Бойко та інших. - Київ. “А.С.К.” 2004. - 529 с.